

Rady pastorům: Každé Slovo

John Piper

Kázání při instalaci pastorů

4. února 1996

2 Timoteovi 3:16–4:4

Jsem velmi poctěn a velmi šťasten, víc než si většina lidí dokáže představit, že mám dnes tento Jsem poctěn, protože to, kvůli čemu jsme tady, je důležitější než uvedení starosty či státníka do jejich úřadu. Za chvíli uvidíte proč. Jsem šťastný, protože miluji účast na těch nejdůležitějších věcích na světě.

Původně jsem zamýšlel kázat dvě poselství v tomto jednom kázání, jedno pro pastory a jedno pro shromáždění. Ale zůstal mi čas jen na jedno z nich. A tak mi dovoluňte alespoň citovat text z toho poselství, které dnes nezazní.

Na konci podobenství o čtyřech druzích půdy, které popisuje čtyři různé způsoby jak lidé reagují na slovo Boží a přijímají je, ale jen jediný z nich přináší ovoce a vede k životu, Ježíš praví (Lukáš 8:18), „Dávejte tedy pozor, jak slyšíte, neboť tomu, kdo má, bude dáno; a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co si myslí, že má.“ A tak nechť je toto jednoduché slovo napomenutí pro nás všechny, abychom dávali pozor na to, jak dnes odpoledne nasloucháme. A když budete poslouchat moje poselství pro pastory, zamyslete se, co může znamenat pomoci jim v jejich úkolu a reagovat na slovo tak, jak si to pro nás přeje Pán Ježíš.

Nejprve si přečtěme text z 2. Listu Timoteovi 3:16 – 4:4. Pamatujte na to, že v původním textu se rozdělení na kapitoly a verše nenachází, bylo doplněno až později, aby nám usnadnilo orientaci v textu.

^{3,16} Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, ^{3,17} aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. ^{4,1} Před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, tě zapřísahám pro jeho příchod a jeho království: ^{4,2} Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. ^{4,3} Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si sežnou učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. ^{4,4} Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím.

Pastore, poselství pro tebe je velmi jednoduché a zároveň velmi choulostivé. Je to 2. Timoteovi 4:2. „Každé slovo.“ Označuji ho za choulostivé, protože tu stále je pokušení dělat jiné věci místo tohoto. Ano, jsou i JINÉ věci, které je třeba konat ve službě, jak nám ukazují tyto Pavlovy dopisy Timoteovi. A my je musíme dělat, abychom byli nalezeni věrnými. Ale žádná z nich není popisována a přikazována tak naléhavě a mocně jako toto jednoduché apoštolské napomenutí: „Každé slovo“.

Všimněte si pěti věcí v tomto jediném verši, které onen příkaz provázejí a ještě jej zesilují:

1. „Zapřísahám tě“ (nebo: dosvědčuji ...)
2. „před Bohem“
3. „a před Pánem Ježíšem Kristem“ (tedy oba, Otec i Syn mají velký zájem na této věci);

4. „*kteřý bude soudit živé i mrtvé*“ (záležitost je povýšena až za hranice života a smrti ku poslednímu soudu – toto je důvod, proč to, co tu teď děláme, je důležitější než uvedení starosty nebo státníka do úřadu. Pastor je povoláný k tomu, aby ovlivnil více než jen tento život – jeho povolání má co do činění s Kristovým posledním soudem a s tím, co se stane s tímto shromážděním nejen v jeho pozemském stavu, ale o to více v jeho konečném stavu ve věčnosti);
5. „*pro jeho příchod a pro jeho království ...*“ --- to vlastně znamená: „Já tě zavazuji ... příchodem a královstvím Krista.“ To je podivuhodné zesílení, zdůraznění daného příkazu. To musí znamenat, že služba kázání má hodně společného s tím, co se stane při zjevení Kristovy slávy. Při tomto zjevení ty, [pastore], vydáš účet. Byl jsi věrný tomuto příkazu? A v témže čase bude souzený i sbor: jako jsi reagoval? Byl jsi, sbore, jako ti lidé, popisovaní ve verších 3-4? Někteří „nesnesou zdravé učení, ale podle vlastních žádostí budou si vyhledávat své učitele, kteří by vyhověli jejich přáním, a odvrátí uši od pravdy a přikloní se k pověrám a bájím.“ Toto je to, co zjevení Ježíše Krista a jeho království odhalí.

Proto říkám, že tento příkaz je velmi náležavý. Pavel si uvědomuje, že existuje mnoho možných vyrušení a hodně překážek a stejně tak velké množství pokušení učinit kázání Slova méně důležitým, než ono doopravdy je. A kvůli tomu přistupuje k tomuto svému příkazu cestou pěti zesilujících důrazů. A pak řekne naplno: „KAŽ SLOVO.“ Toto je tedy moje dnešní poselství pro vás: „Kažte slovo.“

Abychom mohli tento příkaz rozbalit a ocenit, nejprve se ptejme, co je tím „Slovem“ a pak co to znamená „kázat“ je.

Co je to Slovo? V bezprostředním kontextu můžeme spatřit dva opěrné body. Nejprve v 2. Timoteovi 3:16-17, „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.“ Hned poté následuje náš příkaz: „Zavazuji tě kázat Slovo.“ A tak je zcela přiměřené říci, že Slovem, které má být kázáno, je na prvním místě Písmo, na němž vyrostl Timoteus - a to je Stará smlouva. Když kážeš, tak kaž inspirované Písma. „Slovem“ z 2 Tim 4:2 jsou především „Bohem inspirovaná Písma“ 2. Tim 3:16.

Nezapomeňme na jednoduchou pravdu, že slovo „Písma“ znamená jednoduše „písemnost“, „psaní“, tedy „to, co je napsáno“. To znamená, že Boží Slovo k nám přišlo v písemné podobě – v knize. Což znamená, že tvoje příprava na kázání bude z velké části tvořena prací s knihou. Musíš nalézt svoje kázání v knize. Nesmí to být mrtvé kázání. Nesmí to být knižní kázání. Ale musí být odvozené z knihy. Věrné knize. Knihou nasycené. Knihou vyvážené. Musí být darované Duchem Božím, Duchem ztvárněné, Duchem uchvácené a Duchem podané. Je to Duch, který inspiroval knihu a vznáší se nad knihou a žije proto, aby vyvýšil Krista této knihy. A tak, pastore, kaž Slovo, kaž tuto knihu.

Druhý opěrný bod, který můžeme vidět ve vztahu ke „Slovu“ v těchto verších, se nachází v 2. Timoteovi 4:3, kde je uveden důvod pro kázání slova: Kaž Slovo, „neboť přijde čas, kdy lidé nesnesou *zdravé učení*.“ A tak tedy Slovem, které má být kázáno, je „zdravé učení“. Na co se ale vztahuje toto „zdravé učení“? Druhý list Timoteovi 1:13 nám dává odpověď: „*Za vzor zdravých slov* považuj to, co jsi slyšel ode mě.“ Zdravé učení v 2. Tim 4:3 se tedy vztahuje na „vzor zdravých slov“, které apoštol Pavel odevzdal Timoteovi. „*Za vzor zdravých slov měj ta slova, která jsi slyšel ode mě*.“

Všimněte si dvou věcí: slova „vzor“ či „příklad“ a fráze „ode mne“.

Existuje cosi jako „vzor“ nebo „standard“ zdravého učení. To znamená, že v ranné církvi byl rozvíjející se systém pevných doktrín (nebo učení, chcete-li) pod dohledem apoštolů, který byl důsledně předáván od sboru ke sboru. To je to, na co odkazují slova „ode mne“ ve verši 1:13. Pavel odevzdal Timoteovi svůj autoritativní „vzor“ pravdy.

Abych to pověděl ještě jednodušeji, tato „vzorec zdravých slov“ nebo „zdravého učení“ je to, co je zaznamenané v Nové smlouvě. Právě tak jako v případě Staré smlouvy bylo třeba, aby apoštolská doktrína byla písemně zaznamenaná a tak byla ochráněna před porušením – tedy, aby byla zachovaná a udržena jako „zdravá“.

A tak je odpověď na naši otázku taková, že Slovem, které má být kázáno, jsou spisy Staré smlouvy a spisy Nové smlouvy. Boží slovo pro tebe dnes večer je „Kaž slovo“. Tedy jinými slovy, kaž Písma Staré i Nové smlouvy. Poznej tuto knihu. Učiň jí hlavním místem, kde bude přebývat tvoje mysl. Při každé otázce se ptej, co říká Bible? Rozjímej nad touto knihou dnem i nocí. Přijmi slovo, dané Jozuovi (Joz 1:8), za své: „Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě.“

Teď se budeme společně ptát, proč Pavel říká, že toto slovo je třeba KÁZAT. Tedy nejen je vyučovat. Nejen je číst. Nejen se s ním sdílet. Nejen se je učit nazpaměť. Ale kázat je. Co to tedy znamená? A proč je to tak velmi důležité, že tento příkaz předchází ona pětice zesilujících prvků?

Kázání je něco jiného než jen vyučování. V 2. Timoteovi 1:10-11, Pavel říká: „Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu. K jeho zvěstování jsem já byl ustanoven kazatelem, apoštolem a učitelem.“ Říká: byl jsem povolán a ustanoven ve trojí službě. hlásat nebo oznamovat Pravdu jako kazatel, sestavit, uchovat a předložit autoritativní a závazný vzor Pravdy jako apoštol a vysvětlovat a aplikovat tuto Pravdu jako učitel.

Proto kázání není jen vysvětlování, jakým je třeba vyučování. Kázání je vyhlašování. Kázání je to, co dělá městský hlasatel (herald), když král vydá nějakou zprávu lidu. Shromáždí kolem sebe skupinu lidí a volá: „Slyšte, slyšte, ať je vám známo, že z královského rozhodnutí Jeho veličenstva král dnes rozhodl přidělit vašemu městu vojenskou četou o síle jednoho sta mužů, kteří vás budou chránit před bandami vzbouřenců, kteří dosud drancovali královy poddané.“

A mezi lidem zaznějí výkřiky radosti. (To bývá čas od času to volání „Amen“ ve shromáždění.)

A dále hlasatel pokračuje, „Nechť je vám rovněž známo, že náklady na tuto ochranu nebudou hrazeny z daní, ale pro dobrotivost krále z jeho královského pokladu!“

Znovu ovace! (Amen!)

„A ještě vám král chce dát vědět, že vás miluje jako ty, kteří patří jemu a použije všecku svou skvělou moudrost a moc, aby vás ochránil a naplnil vaše potřeby.“

A znova zvolání radosti. (Amen! Amen!)

„A na závěr vám král ještě posílá mým prostřednictvím své královské požehnání. Nechť je požehnán lid, který má naději ve svém králi!!“

Jásot. (Amen!)

Kázání je víc než vyučování. Je to jásání v slově. „Kaž slovo,“ znamená „jásej nad slovem.“ Totiž: oznam ho, vyříd' posluchačům – a těš se v něm. Rozprávěj o něm, vypravuj slovo jako nádhernou novinku. Mluv slovo ze srdce, které samo je pohnuté tímto slovem.

Existují dvě příčiny, pro které je právě tento druh zvěstování v církvi tak velmi podstatný. Tou první je, že už samotné téma je nekonečně důležité. Není žádná jiná organizace na zemi, která se zaobírá záležitostmi věčného života a věčné smrti – otázkami o Bohu a jeho Synu a jeho Duchu, skutečnostmi spasení a soudu, záležitostmi života, který se Bohu líbí či nelíbí. Jinak řečeno, žádná jiná skupina lidí na světě, kromě církve, se pravidelně neschází, aby společně hovořila o těchto tak nesmírně závažných otázkách. To znamená, že existuje forma komunikace, forma mluveného projevu, řeči, která je zvlášť vhodná jako součást takového setkávání a která je přiměřená velikosti a důležitosti předmětu – a tou formou je kázání. A tak prvním důvodem pro kázání je, že povaha Pravdy volá po něčem větším než jen po obyčejném vysvětlení, diskusi nebo konverzaci.

Druhým důvodem proč kázání je tak životně důležité je ten, že naše srdce dychtí po tom, aby Pravda k nám přišla takovým způsobem, který vyvýší hodnotu pravdy. Jinak řečeno, nejen že samotná majestátnost pravdy volá po procítěném vyhlásování a vášnivém jásání v ní samé, ale rovněž i sama naše srdce po tom touží. Naše srdce nebudou vtažena do uctívání, pokud řečník jen tak odtažitě rozebírá a analyzuje hodnotu a slávu Boží (která je sama o sobě pravdiví!), ale sám v ní osobně neplesá před našima očima.

Naše srdce touží po opravdickém kázání. Mnozí z nás vůbec ani netuší, že právě toto je tím, co nám schází. Právě tak jako děti, které vyrostly v rodinách, kde otec a matka nikdy nad ničím neprojeví radost. Nikdy se neradovali, nic nechválili a ani slovně nic neohodnotili a neocenili. Vždycky byli monotónní a bez nadšení (výjimkou bylo jen, když se rozhněvali). Nikdy byste nemohli říci, zda vůbec a co jimi kdy doopravdy pohnulo. A tak tyto děti vyrostly a vůbec netušily, že o něco přicházejí. A právě tak jsou na tom dnes mnozí lidé v církvi, kteří nikdy neochutnali skutečné kázání.

Bůh existuje, aby byl uctíván – aby byl obdivován a ceněn, abychom po něm toužili a chválili jej. A proto je i Boží slovo napsané především k tomu, aby v nás probudilo uctívání. To znamená, že pokud s tímto slovem zacházíme jako s receptem nebo příručkou k opravě, používáme je nesprávně. A lidé budou trpět. Boží pravda úpěnlivě žádá, aby byla uchopená s nadšením a jásotem. Naše srdce po tom dychtí a potřebují to. Cosi v nás začíná hynout, pokud vzácné a nekonečně drahé skutečnosti jsou uchopeny bez pocitů a bez úžasu a radosti. To znamená, že církev začíná skomírat tam, kde není skutečného radostného kázání.

Tento přístup však samozřejmě vyžaduje něco pevného. Aby sis cenil Pravdu, miloval Pravdu, měl vášeň pro Pravdu a mohl se z ní těšit, musíš nejprve pravdu poznat. A tak nestačí jen říci, že kázání má být jásáním. Musíme též dodat, že je to „vykládající jásání.“ Je to radování se v Pravdě Božího Slova. A to jásání je přesně úměrné pravdě, která v kázání vyhlásována.

V 2.Tim 2:15 Pavel radí Timoteovi, „Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zachází se slovem pravdy.“

Toto rovněž patří ke kázání. Kázat znamená *správně zacházet se slovem pravdy*. To znamená, že nikdy nesmíš překroutit nebo zneužít Slovo proto, abys získal emocionální reakci posluchačů. Kázání není JEN samotné jásání, jásání bez výkladu slova. Ale také to nemá být ani výklad slova bez jásání a radosti. Jeden omyl usekává hlavu. Druhý vytrhává srdce. V obou případech

oběť umírá. Bez srdce. Nebo bez hlavy. Jsi mrtev. A tak je to i s kázáním. A potom už není třeba příliš času, aby začal umírat i váš sbor.

A tak Pánovo přikázání zní: „Kaž slovo“. Usměrní svou *hlavu* (výklad) a udržuj svoje *srdce* živé (radost). Zacházej s předrahou Božím Slovem obezřetně a starostlivě. A přicházej na svou kazatelnu týden co týden, abys sloužil *jásajícím výkladem Slova*. Nepřeháněj to s jásáním ve Slově. A ani to s radostí a jásáním nepodceňuj. V Slově je tolik slávy, že nepotřebuješ přidávat nic umělého. Jen ho jez, dokud tvoje srdce nebude hluboce a úplně uspokojené a připrav stejně bohatý pokrm i pro své lidi.

Martin Luther byl jedním z velkých kazatelů všech dob. On vysvětloval potřebu kázání takto:

„Protože hereze ohrožovali živé apoštolské poselství, muselo být zapsáno do knih, aby bylo ochráněné před falzifikací. Kázání obrací zpět tento proces uchování a dovoluje Písmům minulosti stát se zvěstí pro přítomnost... Evangelium bylo uloženo na neživý papír, svěží slova kázání je však mohou znova proměnit v radostnou zvěst.“^[1]

Písmo transformované na radostnou zvěst – to se stane při *jásajícím výkladu*. Pastore, bude-li Pán chtít, je před tebou mnoho roků a mnoho zkoušek. Budeš mnohými způsoby pokoušený upustit od kázání. Satan ti bude lhát, bude říkat, že to není tak důležité, že na tom tak nezáleží. Bude ti namlouvat, že by ses mohl a měl věnovat něčemu významnějšímu. Ale když něco takového přijde, běž zpět do 2. Timoteovi 4:1-2 a poslouchej apoštola. „Dosvědčuji před Bohem a před Pánem Ježíšem Kristem, který má soudit živé i mrtvé v čase svého příchodu a příchodu svého království: Kaž slovo Boží.“

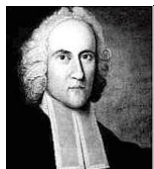
Potom se postavíš a spolu s Martinem Lutherem řekneš: „*I kdybych se dnes mohl stát králem nebo císařem, nevzdal bych se svého úřadu kazatele.“^[2]*

^[1] Heiko A. Oberman, *Luther: Člověk mezi Bohem a ďáblem*, překl. Eileen Walliser-Schwarzbart, (New York: Doubleday, 1992, orig. 1982), str. 174f.

^[2] Meuser, Fred W., *Luther jako kazatel*, (Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1983), str. 39.

John Piper, autor mnoha knih o vášni pro Boha (česky např. Hlad po Bohu), je vedoucím pastorem Betlehem Baptist Church v Minneapolis v USA a zakladatelem organizace Desiring God.

Přeloženo z angl. originálu „Advice to Pastors: Preach the Word“, který je dostupný na www.DesiringGOD.org. Tento dokument lze volně šířit kopírovat, jen v nepozměněné podobě. Nemožno publikovat za účelem dosažení zisku bez souhlasu autora, resp. překladatele.

INSTITUT
JONATHANA
EDWARDSE

By John Piper © Desiring God
Website: www.desiringgod.org

český překlad:
Institut Jonathana Edwardse
Ostrava, leden 2007